

Aleg 809]

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie rozszerzenia i adaptacji szpitala powszechnego w Przemyślanach.

Wysoki Sejmie!

Do nielicznych już szpitali powszechnych prowincjonalnych, które, aby nadal swemu celowi odpowiadać i powierzone funkcje należycie spełniać mogły, bez gruntownej rekonstrukcji dłużej obejść się nie mogą, należy szpital powszechny w Przemyślanach.

Otwarty i do użytku oddany w maju roku 1898 w krótszym stosunkowo czasie, aniżeli inne nowo zbudowane szpitale, uległ zupełnemu zniszczeniu mimo troskliwej opieki i ustawicznych reperacji.

Już w sprawozdaniach z inspekcji za rok 1907 i 1908 przedstawiony został Wysokiemu Sejmowi opłakany stan budynku szpitalnego i tam już zwrócono uwagę, iż tylko gruntowna adaptacja szpitala może go uchronić od ruiny. Brak funduszków w pierwszej linii stanął wówczas na przeszkodzie, że Wydział krajowy nie przedstawił wniosku na gruntowną adaptację szpitala tego. Obecnie jednak, gdy po sprzedaży budynku wynajmowanego dotąd na biura ck. Starostwa a będącego własnością funduszu szpitalnego, fundusz ten uzyskał kwotę przeszło 20.000 kor. wynoszącą, i gdy szpital w obecnym stanie zniszczenia dłużej utrzymać się nie da i raczej z powodu niebezpieczeństwa zawalenia się zamkniętym być powinien, postanowił Wydział krajowy bezzwłocznie przystąpić do potrzebnych rekonstrukcji i naprawek, aby uchronić szpital od tej ostateczności.

Opłakany stan jego przedstawia się jak następuje. Dach gontowy stary na głównym budynku zniszczony zupełnie zacieka i musi być jak najrychlej innym zastąpionym; podłogi wszystkie a szczególnie w salach parterowych zniszczone przez grzyb — futryny drzwi wylatują, ramy okien zbutwiałe nieszczelne muszą być zmienione. Podobnie jak w parterze podłogi na pierwszym piętrze w mieszkaniu sióstr wygięte przy chodzeniu uginają się i wskazują na przegnicie dzwigarów, które grożą zawaleniem się. Piece kamyczkowe na nóżkach osiadłe w podłogę i poprzecyłane grożą przewróceniem się — a na kurytarzach parteru brak zupełny pieców.

W gorszym jeszcze stanie znajduje się część gmachu przeznaczona na oddział dla zakaźnie chorych, gdzie podłogi zupełnie przegnite, a piece kamyczkowe grożą zawaleniem.

Chcąc powyższe braki zupełnie usunąć i zabezpieczyć szpital od nieuknionej ruiny, polecił Wydział krajowy swemu architekcie p. Kamienobrodzkiemu wygotowanie planów i kosztorysów odgrzybienia i rekonstrukcji starego budynku szpitalnego oraz złączonej z tą rekonstrukcją budowy nowego pawilonu zakaźnego i trupiarni.

Co do budynku głównego przedstawiony kosztorys obejmuje najniezbędniejsze tylko roboty a to:

1) zmianę zagrzybionych podłóg w parterze na linoleowe ułożone na betonie i z tem związaną zmianę pieców kamyczkowych na kaflowe.

2) zmianę zagrzybionych podłóg na I piętrze z wymianą belek zarażonych na sklepienie, danie deszczułek nowych dębowych, piecy kaflowych, szarowanie i malowanie względnie lakierowanie we wszystkich ubikacjach.

3) zmiana starych i przegnitych okien lecz tylko w salach chorych, na nowe we futrynach;

4) zmiana pokrycia gontowego na całym budynku na blachę pocynkowaną;

5) rekonstrukcja skrzydła obecnie zakaźnego na oddział chirurgiczny z przeniesieniem doń sali operacyjnej.

Szpital w Przemyślanach ufundowany na 44 łóżek etatowych bywa od szeregu lat stale przepełniony. Przeciętna ilość chorych wynosi dziennie 67·8. Ilość taka tylko z trudnością wielką da się pomieścić i to jedynie przy użyciu często nie zajętych ubikacji przeznaczonych dla zakaźnych chorych. Wobec tego faktu okazuje się konieczna potrzeba zapobiedz temu stałemu przepełnianiu a tem samem i ciasnocie w szpitalu i cztery pokoje przeznaczone dla chorych zakaźnych oddać w zupełności na potrzeby chorych szpitalnych, przerabiając je na oddział chirurgiczny i w ten sposób rozszerzyć nieco szpital, dając mu wygodniejsze pomieszczenie.

Dla zakaźnie chorych zaś należy postawić osobny pawilon zakaźny na 6 łóżek w miejscu dziś na ten cel jedynie odpowiedniem, to jest na miejscu trupiarni, przez co uczyni się zadość wymogom higienicznym, które domagają się w każdym szpitalu odosobnionego pawilonu dla zakaźnie chorych.

Trupiarnię jako bardzo zniszczoną i zawilgoconą przenieść wypadnie bliżej drogi wyjazdowej na płaszczyznę koło kamieniołomu, przez co uzyska się łatwiejszy do niej dostęp.

Ogólny koszt powyższych adaptacji wynosi wedle sporządzonych kosztorysów:

1. Budynek szpitalny	K 35.206·06
2. Pawilon zakaźny na 6 chorych	„ 30.762·38
3. Trupiarnia	„ 6.487·10
4. Nieprzewidziane	„ 1.592·67
5. Roboty na obejściu i drogi	„ 5.000·—
6. Urządzenia mechaniczne	„ 22.491·—
7. Urządzenia wewnętrzne	„ 16.000·—

Razem . . . . . K 117.539·21

Stosownie do natury projektowanych inwestycji podzielić je należy na dwie kategorie, a mianowicie na takie, których koszta pokryć winien po połowie fundusz szpitalny i powiat przemyślański i na te, które przypadną wyłącznie na ciężar funduszu szpitalnego. W myśl bowiem postanowień §. 15. ustawy z 28. lipca 1897, dz. u. kr. Nr. 47 powiat Przemyślany obowiązany jest tylko do pokrycia połowy kosztów odbudowy szpitala i wewnętrznego urządzenia tej dobudowanej części.

W niniejszym wypadku do tej kategorii zaliczyć musimy:

I. Odgrzybienie i odbudowanie w głównym gmachu kosztem .	K 27.681·58
II. Wybudowanie nowego pawilonu zakaźnego na 6 łóżek kosztem	„ 30.762·38
III. Wybudowanie nowej trupiarni kosztem	„ 6.487·10
IV. Mechaniczne urządzenia w nowych budynkach i w odbudo- wanej części starego gmachu	„ 17.295·—
V. Wewnętrzne urządzenia nowych budynków	„ 6·000·—
Razem .	K 88.226·06

Połowę zatem tych kosztów preliminowanych na kwotę 88.226·06 K t. j. 44.113·03 K poniesie powiat przemysłański, drugą zaś połowę w tejsamej wysokości t. j. 44.113·03 K fundusz szpitalny.

Inne koszty adaptacji starego budynku, uzupełnienia urządzeń mechanicznych i wewnętrznych, roboty na obejściu i resztę wydatków obliczonych na 29.313·15 K ponieść musi fundusz szpitalny sam bez współudziału powiatu.

Szpital w Przemyslanach posiada jedynie w funduszu rezerwowym kwotę 20.617 K z czego zaangażowaną jest kwota około 5.000 K jako połowa udziału szpitala w kosztach przeprowadzenia kanalizacji szpitala wspólnie z Radą powiatową w Przemyslanach.

Pozostaje zatem do dyspozycji kwota 15.000 koron, której użyje fundusz szpitalny na pokrycie wyłącznie na szpital przypadającej części kosztów adaptacji.

Po odciążeniu zatem funduszu rezerwowego 15.000 kor. od kosztów adaptacji i połowy kosztów odbudowy starych i dobudowy nowych budynków przypadających na sam szpital t. j. od kwoty 73·426·18 K pozostanie nie pokryta jeszcze suma tej kategorii w kwocie 58.426·18 K, którą tylko uzyskać można przez zaciągnięcie pożyczki spłacalnej przez szpital z taksy leczenia.

Z tego powodu Wydział krajowy w końcowych swych wnioskach uprasza Wysoki Sejm o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki tak na pokrycie przypadającej na fundusz szpitalny drugiej połowy kosztów adaptacji i nowych budowli ponieść się mających wspólnie z powiatem przemysłańskim, jak również na pokrycie resztującej kwoty uiścić się mającej przez sam fundusz szpitalny po odtrąceniu zasobów szpitalnych.

Wysoki Sejm raczy przeto uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę adaptacji i rozszerzenia szpitala powszechnego w Przemyslanach przez odbudowanie głównego gmachu szpitalnego, dobudowanie pawilonu zakaźnego na 6 łóżek i trupiarni.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaką się okaże konieczną na pokrycie kosztów tego rozszerzenia i na pokrycie całkowitych kosztów projektowanych adaptacji oraz niezbędnych ulepszeń tegoż szpitala.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Szymon Bernadzikowski, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900